

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U003060

Державний реєстраційний номер: 0122U001282

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-05-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Тенденції розвитку слов'янських мов і практичні аспекти мовленнєвої діяльності

Початок етапу: 01.2022

Закінчення етапу: 12.2024

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49045, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380563749801, 380563749822

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49045, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380563749801

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

Напрямок фінансування: 2.7 - інше

Джерела фінансування

7706 - безплатно (договір про науково-технічне співробітництво, тощо)

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Тенденції розвитку слов'янських мов і практичні аспекти мовленнєвої діяльності

Назва роботи англійською:

Trends in the development of Slavic languages and practical aspects of speech activity

Реферат українською:

Об'єкт дослідження – системний та функційно-дискурсивний рівні слов'янських мов. Предмет – лінгвальні маніфестації мовних й мовленнєвих явищ на системному та функційно-дискурсивному рівнях слов'янських мов. Мета дослідження – визначити тенденції, що притаманні розвитку лексико-семантичної та граматичної систем слов'янських мов, й дослідити їх вплив на мовленнєву практику. Актуальність теми зумовлена постійним оновленням мов, яке відбувається під впливом протидіючих динамічних процесів, що характеризують стан суспільства. Проблема дослідження особливостей розвитку і функціонування мовних систем слов'янських мов залишається відкритою для спостереження, теоретичного осмислення й експериментального дослідження. Конструювання нових підходів і рішень буде сприяти розширенню й збагаченню дослідницького поля лінгвославістики й дозволить отримати нові наукові результати. Здійснено дослідження лінгвальних маніфестацій мовних й мовленнєвих явищ на системному та функційно-дискурсивному рівнях слов'янських мов у синхронії та діяхронії. Проведено дослідження, що визначають інвентар лакун у метамові опису, вдосконалений поняттєво-термінологічний апарат дослідження; виявлені і проаналізовані основні тенденції розвитку слов'янських мов у синхронії та діяхронії та лінгвістичні маніфестації цих тенденцій на системному та функційно-дискурсивному рівнях. Зроблено аналітичний огляд основних тенденцій функціональної поведінки мовних одиниць у практиці мовленнєвої діяльності та породжуваних мовленнєвих явищ, які встановлені шляхом дослідження слов'янських мов на системному та функційно-дискурсивному рівнях.

Реферат англійською:

The object of research is the systemic and functional-discursive levels of Slavic languages. The subject is linguistic manifestations of language and speech phenomena at the systemic and functional-discursive levels of Slavic languages. The purpose of the study is to identify trends inherent in the development of the lexical-semantic and grammatical systems of Slavic languages, and to investigate their impact on speech practice. A study of linguistic manifestations of language and speech phenomena at the systemic and functional-discursive levels of Slavic languages in synchrony and diachrony has been carried out. Studies have been conducted to determine the inventory of gaps in the metalanguage of description, the conceptual and terminological apparatus of the study has been improved; the main trends in the development of Slavic languages in synchrony and diachrony and linguistic manifestations of these trends at the systemic and functional-discursive levels have been identified and analyzed. An analytical review of the main trends in the functional behavior of language units in the practice of speech activity and the resulting speech phenomena, which have been established through the study of Slavic languages at the systemic and functional-discursive levels, has been made.

Індекс УДК: 811.1/.2, 811.16

Коди тематичних рубрик: 16.41.21

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Дячок Наталя Василівна

Науковий ступінь: д. філол. н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Методики дослідження й викладання слов'янських мов

Назва НТП англійською: Methods of research and teaching Slavic languages

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: 72.20 Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Опрацьовано низку методів, методик і процедур дослідження лінгвальних маніфестацій мовних й мовленнєвих явищ на системному та функційно-дискурсивного рівнях слов'янських мов у синхронії та діахронії; удосконалення метамови дослідження: з'ясовано, що не лише лінгвістичні методи на сучасному рівні розвитку мови й мовлення можуть бути релевантними. Тому запропоновано задіяти математичні, психологічні, когнітивістські методи й методики аналізу досліджуваних одиниць. Застосовано методику аналізу дефініцій актуальних феноменів, описовий метод для демонстрації особливостей явищ і процесів, прийом типологічного аналізу. Особливості феноменів мовленнєвої компресії окреслені за допомогою описового метода. Визначення універсальності явища аббревіації було здійснено шляхом порівняльного аналізу. 2. Виявлено тенденції, які визначають закономірності розвитку лексико-семантичної та граматичної систем слов'янських мов. Це тенденції міжмовної компенсаторності, універсалізму, прагнення до «слівності», до максимально простих і зрозумілих одиниць, здатних сприйматися і запам'ятовуватися. У процесі функціонування будь-якої динамічної мовної системи наявна стадія, на якій елементи мовленнєвої діяльності стають операціональними, а зв'язки між ними формалізуються та зрештою стабілізуються. Саме на цьому етапі і може бути активізований механізм компресії, що базується на загальній інтегративній функції мозку / мислення, за наявності чинників частотності та відтворюваності діяльності.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2022

Закінчення етапу: 12.2024

Споживачі продукції: Вища освіта. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Natalia Diachok, Olena Kuvarova, Tetiana Vysotska, Svitlana Korotkova, Iryna Khurtak. A Word and a Word Combination in Language and Speech. Studies in Media and Communication Vol 10, No 3 (2022). ISSN 2325-8071 (Print) ISSN 2325-808X (Online). Copyright © Redfame Publishing Inc.

<https://redfame.com/journal/index.php/smc/article/view/5829> (Scopus) ІФ - 0,2.

Natalia Diachok. COMPRESSIVES IN STUDENT DISCOURSE OF THE INDO-EUROPEAN LANGUAGE ENVIRONMENT. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки № 1 (25) 2023. Рр. 166-176.

Kirkovska, I., Bezrodnykh, I., Koroliova, V., Diachok, N., Prystaiko, T. The Development of the Verb System in the Ontological Opposition of Space and time in the Indo-European Language Family. Journal of Psycholinguistic Research, Volume 52. Issue 5, October 2023. <https://doi.org/10.1007/s10936-023-10022-z> (Scopus)
<https://link.springer.com/journal/10936/volumes-and-issues/52-5> ІФ - 3,3.

Irina Suima, Natalia Diachok, Nataliia Vlasenko, Anastasiia Plakhtii. The interlocutors' intentions and reactions within the dialogue: implication and verbalization. Sci Herald Uzhhorod Univ Ser Phys. 2024;(55):2720-2728. DOI: 10.54919/physics/55.2024.272de0 (Scopus) Journal homepage: <https://physics.uz.ua/en> Issue 55, 2720-2728
Received: 07.08.2023. Revised: 14.12.2023. Accepted: 18.03.2024

Kuvarova, O., Budilova, O. (2024). Correlation of Stereotypical and Irregular in Epistolary Text Addressee-Oriented. Alfred Nobel University Journal of Philology, vol. 1, issue 27, pp. 190-205. (Scopus) DOI: 10.32342/2523-4463-2024-1-27-13 <https://phil.duan.edu.ua/index.php/uk/avtoram-ukr/vymohy-do-oformlennia-statei>

Дьячок Н. В., Шпілько І. М. Принципи визначення універбації в словацькій мові. Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2023. № 3(9) 2023. С. 152-165. (категорія Б)

Дьячок Н. В., Датченко Ю. В., Куварова О. К. Аббревіація як засіб лінгвальної компресії в польській мові. Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2023. № 3(9) 2023. С. 141-151. (категорія Б)

Івко О. С., Дьячок Н. В. ДІЄСЛІВНІ КОМПРЕСИВИ В МОВЛЕННІ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ. Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2023. № 7(13) 2023. С. 170-183. (категорія Б)

Дьячок Н. В., Куварова О. К. Комунікативні тактики самопрезентації адресанта в епістолярному дискурсі Лесі Українки. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія». Випуск 92. Харків-2023. С. 70-77.

Дьячок Н., Датченко Ю. Особливості писанкарських номінацій з позицій етимолого-культурологічного підходу. Закарпатські філологічні студії. Вип.22. Т.1 Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 25-30 (категорія Б)
http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/22/part_1/4.pdf

Куварова О. К. Функціонування антропонімів у складі російського епістолярного вокатива. Актуальні питання іноземної філології / Волинський нац. ун-т ім. Л. Українки. Вип. 15. 2021. С. 66-75. (0,6 др. а.).

Дьячок Н.В., Шлапаков О.С. Типологія ономазіологічних базисів універбів української мови. Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія

«Історія та археологія»): журнал. № 1(19) 2024. С. 191–204. (категорія Б)

Шистко А. О., Дьячок Н. В. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПРЕСІЇ – АБРЕВІАЦІЇ – В УКРАЇНСЬКІЙ, АНГЛІЙСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. № 4(22) 2024. С. 560–571. (категорія Б)

Дьячок Н.В., Івко О.С. УСІЧЕННЯ (ЕЛІЗІЯ) ЧИ АБРЕВІАЦІЯ У СИСТЕМІ СЛОВОТВОРУ: ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ. Ukrainian Sense / Український смисл : scientific collection / Edited by I. S Popova, prof. Dnipro : Lira, 1/2024. С. 41–48.

Дьячок Н.В., Корсунський В.О. СЛЕНГ І ТЕРМІНОЛОГІЯ ДИЗАЙНУ СЕРЕДОВИЩА: ПРОДУКТИВНА ПЕРИФЕРІЯ. Ukrainian Sense / Український смисл : scientific collection / Edited by I. S Popova, prof. Dnipro : Lira, 2/2024. С.

Дьячок Н.В., Датченко Ю.В. УНІВЕРБАЦІЯ ЯК СУБСИСТЕМНЕ ЯВИЩЕ В ПОЛЬСЬКІЙ МОВІ. Ukrainian Sense / Український смисл : scientific collection / Edited by I. S Popova, prof. Dnipro : Lira, 2/2024. С.

Куварова О. К., Волощенко Є. І. Дискурсивні форми глядацьких коментарів у структурі українськомовних відеоблогів (лінгвопрагматичний аспект). Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2024. № 9(27) 2024. С. 242–257. (фахове видання категорії Б) doi: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-9\(27\)-242-257](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-9(27)-242-257)

Жарко, С., Шпілько, І. Тенденції варіантності як іманентної ознаки сучасної української мови. Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія», 57, 2024. С. 23 – 30 (фахове видання категорії Б). Режим доступу: <http://filol.dspu.in.ua/index.php/filol/article/view/393/376>

Волощенко Є. І. Лінгвопрагматичні особливості заголовків кулінарних відеорецептів (на матеріалі україномовних Youtube-блогів). Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Випуск 1 (208). Кропивницький: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 91–98. <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-208-12> (фахове видання категорії Б)

Шпілько І. «Лінгвальні екскурси» як один з прийомів викладання курсу «Друга слов'янська мова (словацька)». Slovenčina (nielen) ako cudzí jazyk v súvislostiach III. 1. zv. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2023. С. 535 – 552. Режим доступу: https://stella.uniba.sk/texty/FIF_MK_slovencina_cudzi_jazyk_suvislosti_3_2.pdf?fbclid=IwAR20-CBF8ajye0ROb_iPLIXGKzZdbRX_ibPl-sB9IWynkyg3BubjrIDFrPQ

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Оковитий Сергій Іванович

д. х. н., 02.00.03

Перелік осіб-виконавців

Івко Олександр Сергійович

(к. філол. н., 10.02.02)

Волощенко Євген Ігорович

(035)

Грек Марія Олександрівна

(к. філол. н., 035)

Греченко-Журавська Вікторія Михайлівна

(к.філол.н., 10.02.02)

Датченко Юлія Валентинівна

(к. філол. н., 10.02.01)

Дьячок Наталя Василівна

(д. філол. н., 10.02.02)

Куварова Олена Костянтинівна

(д. філол. н., 10.02.02)

Пристайко Тамара Степанівна

(д.філол.н., 10.02.02)

Шпілько Ірина Миколаївна

(к. філол. н., 10.02.01)

Відповідальний за підготовку

облікових документів

Карась Людмила Миколаївна

Телефон

+38 (050) 454-30-93

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

